

Parkanon, Karvian ja Kihniön Geopark-kohteisiin kohdistuva eduskunnan erillisrahoitus

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 342
856/02.05.01/2023

Lauhanvuori - Hämeen kangas Geopark -aluetta on kehitetty pitkäjänteisesti vuodesta 2014 kymmenen Geopark-kunnan (Honkajoen ja Kankaanpään kuntaliitoksen jälkeen yhdeksän kunnan) niukoilla resursseilla ja hankevaroin. Infraa on kehitetty kansallispuistoissa ja muilla Metsähallituksen alueilla Metsähallituksen omilla hankkeilla.

Alueelle on haettu ja saatu eduskunnan erillisrahoitusta seuraavilla perusteilla:

Eduskunnan erillisrahoitusta tarvitaan Lauhanvuori - Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin alueella Pirkanmaan Geopark-kuntien ja Karvian alueen kehittämiseen luontomatkailu-, retkeily- ja pyöräretkikohteena. Koillis-Geoparkissa Karvian, Parkanon ja Kihniön alueella on kehitetty yksittäisiä kohteita pääasiassa kuntien vetämänä ja talkootöillä, ja alueen kunnissa ja yrityksissä on virinnyt uusia ideoita alueen kehittämiseksi retkeilykohteena. Alueella on paljon kiinnostavaa geologiaa, kulttuurihistoriaa ja luontoa, ja siellä on runsaasti yksittäisiä persoonallisia käyntikohteita: mm. Alkkian kulttuuriympäristöpolku, jonka varrella on mm. neuvostosotavankien hautausmaa, Neva-Lyly perheretkikohteena, Alkkianvuori, Aitonevan turvemuseo, Käskeyvuori, Pyhäniemi, Parkanon Metsämuseo, Kaitojen vesien luontoreitit ja hyvinvointipolku.

Geoparkin näkökulmasta on tarpeen kehittää kohteiden näkyvyyttä, saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Samalla parannetaan alueen yritysten mahdollisuuksia kehittää kohteisiin uusia matkailutuotteita erilaisille kohderyhmille. Alueella on erityistä potentiaalia geologisen tarinan, luontoarvojen ja arvokkaan kulttuurihistorian säilyttämiseksi ja esiin nostamiseksi. Yksittäisiä kohteita on vaikea kehittää tuloksekkaasti ja markkinoida tai edes herättää mielenkiintoa kävijöissä. Lähellä toisiaan sijaitsevien mielenkiintoisten kohteiden yhdistelmänä kokonaisuutta on helpompi linkittää niin reitillisesti kuin markkinoinnissakin.

UNESCOn arvioitsijat suosittelevat Geoparkin kohteiden esittämistä klustereina, ei pelkästään yksittäisinä kohteina, jotta saadaan esiin niiden kansainvälinen geologinen arvo. Klusterimainen esitystapa palvelee yhtä lailla myös luontomatkailua. Karvian ja Kauhajoen yhteinen matkailutie Kammista Skantziin - Taideiden reitti on kohteiden niputtamisesta hyvä ja vetovoimainen esimerkki.

Retkeily-/luontomatkailukokonaisuuden kohderyhminä ovat erityisesti perheet ja pienet ryhmät kotimaassa ja kansainvälisesti. Kansainvälisiä kohderyhmiä ovat venäläiset, ruotsalaiset ja keskieurooppalaiset luontomatkailijat. Alue on jo nyt profiloitunut maahanmuuttajien retkeilykohteena, sillä seudulla on paljon työssä käyviä, matalapalkkaisia, maahanmuuttajia, joilla on muuten vähän virkistysmahdollisuuksia. Yhteinen kehittäminen palvelee myös heitä ja lisää tasa-arvoa. Tauko- ja näköalapaikkoja puuttuu erityisesti Alkkianvuorelta. Siellä on yksi Geopark-alueen monipuolisimmista luontoreiteistä, ja alueella on mahdollisuus kasvattaa käyntimääriä moninkertaisesti. Kohteen lähellä on saatavilla myös pyörämatkailupalveluja. Alkkianvuorella on mm.

ääniopastusta, mutta reitti on vaikeakulkuinen ja tarvitsee liikkumista helpottavia rakenteita, jotta ihmiset pääsevät tutustumaan kohteen arvokkaaseen geologiaan, luontoon ja historiaan. Opastusta ja viestintää on tarpeen kehittää yhtenäisesti sekä tuotteistaa reittejä ja palveluja eri kanaviin, niin fyysisiin opasteisiin kuin digitaalisiin kanaviin, jotta ihmiset löytävät ne. Rahoitustarve infran kehittämishankkeen omarahoitukseen oli hakemuksen mukaan 150 000 €.

Rahoitusta tarvitaan seuraaviin retkeilypalveluihin

- Polkurakenteisiin: portaisiin, pitkoksiin ja sorastukseen
- Esteettömiin reittirakenteisiin
- Reittien opastukseen: lähtöpaikat, kartat ja opasteet alueen reitti- ja palvelukokonaisuudesta klusterina (kohteiden linkitys fyysisissä opasteissa ja digitaalisessa opastuksessa) koko hankealueella
- Taukopaikkoihin: uuden kämppäinnovaation pilotit, laavut ja nuotiopaikat, käymälät, vesipisteet
- Näköalapaikkoihin: katselutasanteet ja kulkua ohjaavat kaiteet.

Alueelle myönnettiin hakemuksen mukainen 150 000 euron erillisrahoitus ja sen käytöstä on tehty kuntien kesken yhteistä taustaselvitystä. Raha on käytettävä vuoden 2024 aikana. Se anotaan erikseen Metsähallitukselta toteutuneita kustannuksia vastaan. Suurin osa rahoituksesta kuluu Alkkianvuoren infran perusparantamiseen ja Kihniön ja Karvian kunnan alueille tulee lähinnä opasteiden parantamista. Alkkianvuoren puitteiden osalta ennakoitu kustannusarvio on 120 000 euroa ja loppuosa avustuksesta jakaantuisi Kihniön ja Karvian kunnan alueella olevien opastusten parantamiseen. Parkanon kaupunki hoitaa toteutuksen ja raportoinnin rahoituksen ehtojen mukaisena ja hakee Metsähallitukselta maksatuksen toteutuneiden kulujen mukaisesti.

Valmistelija vapaa-aikatoimenjohtaja Elisa Vahosalmi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.